

OKUL SERVİS ARAÇLARI İLE İLGİLİ HÜKÜMLER

1- Okul servis araçları, MARTOY hükümlerinin yanı sıra 28/8/2007 tarihli ve 26627 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğine ve aşağıda açıklanan teknik hususlara uyacak biçimde imal/tadil edilir.

2- M kategorisi araçlarda, M1 kategorisi hariç olmak üzere, belirtilen muafiyet ve diğer hususlar dikkate alınarak BM/AEK Regülasyonu 107'nin şartlarını sağlayan araçlar okul servis aracı olarak imal/tadil edilir. Okul servis araçlarının M₂ veya M₃ kategorisi olması durumunda, ancak Sınıf B ve Sınıf III olmasına müsaade edilir.

3- M1 kategorisi araçta en fazla sürücü hariç 8 kişi taşınabilir ve çocuklar için Ek XII madde 4.2 ve madde 4.8'de belirtilen hükümler uygulanmaz. M1 kategorisi araçların güç kumandalı kapılarında BM/AEK Regülasyonu 107'nin Ek 3'ünün 7.6.5 maddesinin şartları ile ayrıca, aşağıdaki diğer şartlar da aranır. BM/AEK Regülasyonu 107 Ek-3 madde 7.6.5.1.2'de belirtilen 1600 mm, M₁ araçlarda 1000 mm olarak aranır.

4- Okul servis araçlarında aranan ilave şartlar:

4.1- Öğrenciler boyları ve ağırlıklarına uygun emniyet kemerleri (ayarlı) veya diğer bağlantı sistemleri ile bağlanmalıdır. Koltuk, koltuk bağlantıları ve emniyet kemerleri bakımından araçlar Ek VII'deki Tablodaki madde 15, madde 19 ve madde 31'de belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olmalıdır.

4.2- Okul araçlarında taşınan çocuklar için ağırlık (el bagajı dâhil) 50 Kg alınabilir. Bu durumda, araçlar için ayrıca normal yolcu sayısı hesaplanır ve BM/AEK Regülasyonu 107'ye uygun şekilde hem normal yolcu adedi, hem de öğrenci adedi etiketlenilerek araç içerisinde gösterilir.

4.3- Servis kapısı şoför tarafından kumanda edilmelidir. Çocukların yetkisiz kullanımını önlemek için acil kumandalar korunmalıdır.

4.4- Dörtlü ikaz sistemi bulunmalı ve yolcu iniş binişlerinde çalıştırılmalıdır. Bu amaçla devre dışı bırakılabilir otomatik bir sistem kullanılabilir.

4.5- Her öğrenci için bir oturma yeri ve emniyet kemeri bulunmalıdır.

4.6- Eğer doğrudan görmek yeterli değilse, kapılardan iniş ve biniş hem içeriden hem de dışarıdan gösterecek optik cihazlar bulunmalıdır. İmalatçının belirttiği oturma pozisyonundaki sürücü tarafından aracın iç ve dış alanı gözlemlenmelidir. Bu şart, aşağıdaki (a) ve (b) bentlerinin her ikisinin birden karşılanması durumunda yerine getirilmiş sayılır ve uygulanışı aşağıda belirtilen mevzuat kapsamında görevlendirilmiş teknik servisler tarafından bir rapor ile tevsik edilir.

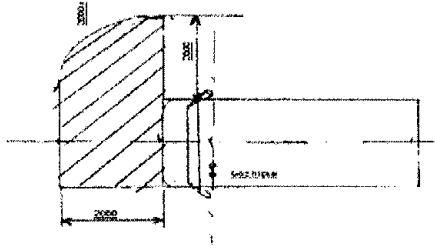
a) Motorlu Araçların Dolaylı Görüş Cihazları Hakkında Tıp Onayı Yönetmeliği (2005/27/AT İle Değişik 2003/97/AT) yönetmeliği Ek III'ünde veya BM/AEK Regülasyon 46'da belirtilen kategorisine uygun dolaylı görüş cihazlarına ilaveten ön görüş için Sınıf VI ayna veya muadili Cihaz veya sesli ikaz cihazı bulunmalıdır. Ön ayna ile ilgili şartlar şunlardır:

Görüş alanı, sürücünün, yolun en azından aşağıda belirtilen düzlemlerle sınırlanmış düz yatay kısmını görebileceği şekilde olmalıdır:

- Araç kabının ön kısmındaki en dış noktadan geçen enine düşey düzlem,
- Aracın 2000 mm önünde kalan enine düşey düzlem,
- Aracın boylamasına düşey orta düzlemine paralel olarak aracın sürücü tarafındaki en dış noktasından geçen boylamasına düşey orta düzlem ve
- Aracın boylamasına düşey orta düzlemine paralel olarak aracın sürücü tarafının ters tarafında kalan en dış noktasının 2000 mm açığından geçen boylamasına düşey orta düzlem.

Sürücü tarafının ters tarafında kalan bu görüş alanının öndü, 2000 mm yarıçapında bir yay şeklinde yuvarlak hâle getirilebilir (Şekil 1).

Gövde bakımından daha farklı yapıım özelliklerine sahip araçlarda, bir ön ayna yardımıyla bu hükümler yerine getirilemiyorsa, kameralı ve ekranlı bir cihaz kullanılmalıdır. Bu seçeneklerden hiçbiriyile uygun görüş alanı sağlanamaması hâlinde ise, başka bir dolaylı görüş cihazı kullanılmalıdır. Bu cihaz, Şekil 1'de tanımlanan görüş alanı dâhilinde 50 cm yükseklik ve 30 cm çapındaki bir nesneyi fark edebilecek özellikte olmalıdır.

Şekil 1- Sınıf VI ön aynalarda görüş alanı

Bununla birlikte, sürücü, A-direğinin görüş alanına getirdiği sınırlamalar da dikkate alınarak, aracın boylamasına düşey orta düzlemine paralel olarak aracın sürücü tarafındaki en dış noktasından geçen boyuna düşey düzlem ile aracın boylamasına düşey orta düzlemine paralel olarak aracın sürücü tarafının ters tarafında kalan en dış noktasının 900 mm açığından geçen boylamasına düşey orta düzlem arasında kalan ve aracın 300 mm önünde yer alan, yol yüzeyinden 1 200 mm yüksekliğindeki düz bir çizgiyi görebiliyorsa, Sınıf VI ön ayna takılması zorunlu değildir.

b) Arka görüş alanı aynı yönetmeliğin Ek III 10 uncu maddede belirtilen özelliklere sahip olmalı veya sesli ikaz teçhizatı bulunmalıdır.

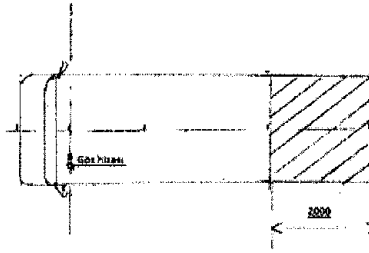
Arka görüş için şartlar:

M2 ve M3 kategorisi araçlarda, aşağıdaki görüş alanına sahip olmak amacıyla, gövdenin arka kısmına ayna dışında bir dolaylı görüş cihazı takılabilir.

Görüş alanı (Şekil 2), sürücünün, yolun en azından aşağıda belirtilen düzlemlerle sınırlanmış düz yatay kısmını görebileceği şekilde olmalıdır:

- Tam aracın en arka noktasıyla aynı hizada ve aracın boylamasına düşey orta düzlemine dikey konumda olan boylamasına düşey bir düzlemi
- Önceki düzleme (aracın arkasına göre) paralel konumda onun 2000 mm gerisinde yer alan düşey bir düzlem,
- Aracın boylamasına düşey orta düzlemine paralel olarak aracın yanlarındaki en dış noktalardan geçen boylamasına iki düşey düzlem.

Bu kategorilerdeki araçlarda, kameralı ve ekranlı bir cihaz yardımıyla hükümleri yerine getirilemiyorsa, başka bir dolaylı görüş cihazı kullanılabilir. Bu durumda cihaz, tanımlanan görüş alanı dâhilinde yüksekliği 50 cm ve çapı 30 cm olan bir nesneyi tespit edebilecek özellikte olmalıdır.

Şekil 2

c) Kapı çerçevesi, tavan direkleri, destekler vb. gibi aracın yapısıyla ilgili unsurlardan doğan görüş engelleri dikkate alınmaz.

4.7- Araçta geri vites lambaları ile birlikte çalışacak sesli ikaz sistemi bulunmalıdır. Sonradan takılan tüm elektrikli ve elektronik cihazlar Radyo Parazitleri (elektromanyetik uyumluluk) 72/245/AT güncel seviyesi veya BM/AEK Regülasyonu 10'un güncel seviyesine uygun olduğu teknik servis raporu ile tevsik edilmeli veya 24/10/2007 tarih ve 26680 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektromanyetik Uyumluluk Yönetmeliği (2004/108/AT)'ne göre CE işareti taşımalıdır. CE işareti, BM/AEK Regülasyon 10 madde 2.12'de belirtilen bağışıklıkla ilgili fonksiyona sahip ürünler için yeterli değildir.

4.8- Acil çıkışlar floresan malzeme ile işaret edilmelidir.

4.9- Araç seyir halindeyken kapıların açılmasını önleyecek tertibat bulundurulur.